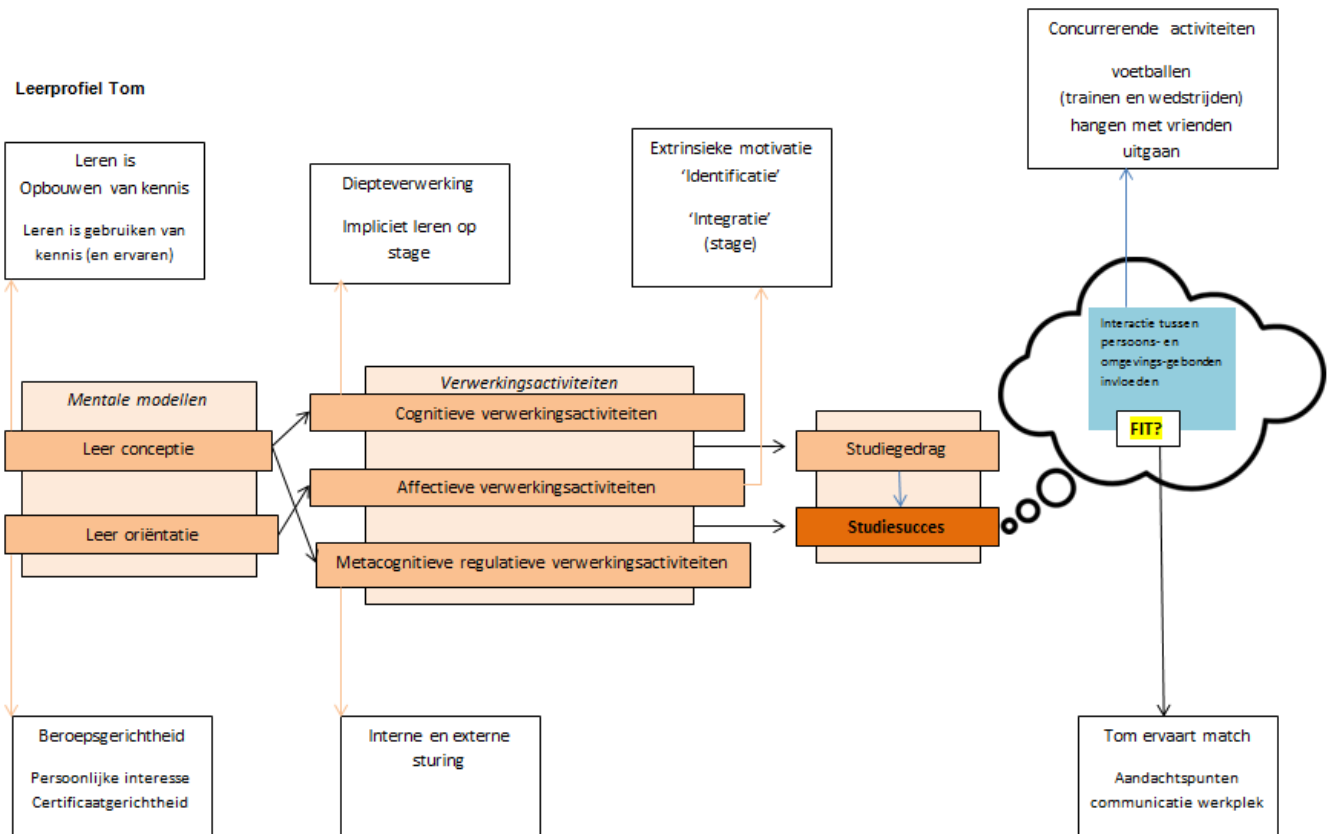

[Tom](#)

Leerprofiel Tom

Schematisch:

De kwalitatieve uitwerking van het leerprofiel van Tom start met een korte introductie van Tom's instroomtraject (deel 1), gevolgd door:

- deel 2: doorstroom:
- mentale modellen (leerconcepties en leeroriëntaties)
 - verwerkingsactiviteiten (cognitieve, affectieve en metacognitieve regulatieve activiteiten)
- deel 3: match leren – leeromgeving (fit)

Deel 1 Instroom

Tom is gestart op het vwo. Hij is afgestroomd naar de havo. Een belangrijk probleem was motivatie. Hij had geen zin om te leren. Hij was lui. Na de havo is Tom naar de sporthogeschool gegaan. Daar heeft hij zijn P behaald. In het eerste jaar van de hoofdfase is hij uitgestroomd. Hij had er echt geen zin meer in. Hij is toen gaan praten met mensen uit zijn omgeving, met name met zijn studieloopbaanbegeleider van de sporthogeschool en de decaan van de middelbare school. Ook heeft Tom testen gedaan binnen Fontys.

Op grond van de uitslagen van de testen heeft hij erover gedacht om geschiedenis te gaan studeren op de universiteit of om bij de politie te gaan. Na het bezoek aan een open dag op de Pabo zag hij de Pabo helemaal zitten. Hij is niet naar een meeloopdag gegaan. Hij was toen moe van werken en voetbal.

Hoewel Tom niet echt heel veel geïnvesteerd heeft in de oriëntatie op de opleiding en ook weinig specifieke verwachtingen had, heeft hij nu het gevoel dat hij echt op zijn plek zit. Op de sporthogeschool twijfelde hij regelmatig aan zijn keuze. Nu niet meer. Hij weet waarvoor hij t doet. Hij vindt de opleiding echt heel leuk.

Thuis waren de reacties op de keuze voor de pabo positief. Hetzelfde geldt voor zijn vrienden. Ze vonden de pabo echt wel iets voor Tom. Er waren ook vrienden van Tom die nooit verwacht hadden dat hij zou kiezen voor de pabo. Zij maakten er ook grapjes over. *'Vrouwenopleiding'*. *'Preopleiding'*. *'Niks te doen'*. Tom ging dan altijd in de tegenaanval. Voor hem was dat *'gewoon een beetje dollen'*. Het heeft geen enkele invloed gehad op zijn keuze.

Zijn eerste ervaringen op de pabo waren heel positief. Hij kwam terecht in een hele leuke klas. Hij vond verschillende vakken, met name PPO (pedagogiek, psychologie en onderwijskunde), heel interessant. Dat was voor hem echt nieuwe kennis. PPO hielp hem om ervaringen in de praktijk beter te begrijpen. Op stage heeft hij de eerste tijd voornamelijk rond gekeken. Hij vond het van meet af aan leuk om op stage te zijn. Met de werkplekbegeleider had hij direct een goed contact. Wel vond Tom het heel lastig om met vragen op de werkplekbegeleider af te stappen. Tom is niet iemand die gemakkelijk op de ander afstapt. Daar zit niet zozeer angst onder. Het is ook geen laksheid. Hij liet en laat het gewoon gemakkelijk gebeuren en denkt dan *'dat het allemaal wel goed komt'* en ook dat hij *'het dan wel een andere keer vraagt'*.

Deel 2 Doorstroom

Mentale modellen

Leer conceptie (opvattingen)

Als het gaat om leren is het kenmerkend voor Tom dat hij uit zichzelf op zoek gaat naar verbanden in de studiestof. Hij probeert kwesties van een groot aantal kanten te benaderen om meer grip te krijgen op de studie stof. Voorheen, op de middelbare school bijvoorbeeld, was Tom's idee van leren *'stampen'*. Hij leerde toen heel passief en probeerde de belangrijkste zaken uit zijn hoofd te kennen. Nu is Tom in zijn leren veel actiever. Hij leest niet alles wat hij moet lezen. Als Tom leert voor een tentamen start Tom in eerste instantie vaak met aantekeningen en presentaties uit de lessen. Hij gebruikt vervolgens de boeken om zich gericht verder te verdiepen. In deze zin sluiten Tom's gedrag en opvattingen over leren het beste aan bij de conceptie *'leren is opbouwen van kennis'* Tom geeft aan dat hij de conceptie *'leren is gebruiken van kennis'* niet goed vindt passen bij de overige leerconcepties. Intuïtief vindt hij praktijkgericht leren van een heel andere orde. Wel geeft hij aan het liefste aanbod te volgen waarin veel aandacht is voor praktische toepassingen. Hij investeert nadrukkelijk in de toepassing van theorie in de praktijk en hij wil graag kennis en vaardigheden leren

die in de praktijk bruikbaar is/ zijn. Tom herkent dat toepassingsgericht leren kenmerkend is voor de wijze waarop de kwartaal opdrachten op de opleiding zijn samengesteld. Het leren *'gaat dan vanzelf'*. Met andere woorden: tijdens het werken aan opdrachten heeft Tom niet het gevoel dat hij leert, terwijl hij juist dan juist heel veel leert. Het verschil tussen impliciet (onnadrukkelijk) en expliciet (nadrukkelijk) leren ondervindt hij hier aan den lijve.

Tom geeft aan dat hij het allermeeleert vanuit de stage. Op een goede tweede plaats komt het leren vanuit de kwartaalopdrachten. 'Leren voor een toets' heeft naar zijn idee het minste met echt leren te maken.

Tom bemerkt ook een verschuiving als het gaat om zijn ideeën van leren: *'Ik had vroeger t idee van stampen en dat leren reproduceren was maar dit jaar heb ik t idee dat ik met toepassen veel meer aan het leren ben. Vroeger leerde ik uit boeken. Nu kan ik t ook in de praktijk brengen op stage'*

Leer oriëntatie (motieven)

Tom heeft heel nadrukkelijk voor deze opleiding gekozen omdat het werk wat hij er mee kan doen hem enorm interesseert. Hij wil zich met de studie zo goed mogelijk voorbereiden op de uitoefening van het beroep. Deze 'beroepsgerichtheid' staat wat Tom betreft met stip bovenaan. Daarnaast geldt dat Tom ook persoonlijk sterk geïnteresseerd is. Hij heeft veel belangstelling voor onderwerpen die direct gerelateerd zijn aan het vak. *'Ik wil na vier jaar graag aan de slag in het basisonderwijs als leerkracht. Lijkt me heel leuk ook omdat t heel breed is natuurlijk. Ik vind t lastig om te kiezen. In dit beroep moet je van heel veel dingen wat afweten en je kunt er je ei in kwijt. Dat vind ik heel leuk'*. Vanwege het belang van het behalen van tentamens typeert Tom zichzelf ook als 'certificaatgericht'. Hij wil zijn diploma natuurlijk behalen. Toetsing is *'een ding wat er bij komt maar wel een belangrijk ding'*.

Verwerkingsactiviteiten

Cognitieve verwerking

Als Tom studeert start hij tijdens het leren voor een toets altijd met het opbouwen van een totaalbeeld van de stof. Hij probeert de studiestof ook in verband te brengen met kennis die hij al heeft. Tom *'moet relaties zien'*. Dat helpt hem om de studiestof beter te kunnen onthouden. *'Op de langere termijn snap je dan beter waar je mee bezig bent. Het helpt je ook om nieuwe dingen gemakkelijker te leren'*. Voorgaande is typerend voor 'diepteverwerking'. Het gaat om de activiteit 'relateren/ structureren'. Ook geeft hij aan: *'Als ik iets interessant vind, wil ik er echt alles over weten'*. Tom's leren heeft niet alleen kenmerken van 'diepteverwerking'. Zijn leren voor toetsen heeft ook duidelijke kenmerken heeft van 'oppervlakkig leren'. 'Memoriseren en herhalen' zijn strategieën die hij veelvuldig toepast. Bijvoorbeeld bij taal *'moeten we heel veel begrippen kennen. Die leer ik dan gewoon uit mijn hoofd'*. Het leren voor toetsen is voor Tom een noodzakelijk kwaad. Hij heeft niet het idee dat hij door het behalen van een toets een betere meester wordt.

(Metacognitieve) regulatieve verwerking

In regulatief opzicht is bij Tom sprake van een mix van interne en externe sturing. Enerzijds wordt externe sturing zichtbaar als Tom aangeeft dat wat er in de lessen gebeurt een belangrijk houvast is bij zijn studie. Ook vragen uit het boek of oefentoetsen geven hem een duidelijk houvast. Anderzijds wordt ook zelfsturing heel nadrukkelijk zichtbaar als hij aangeeft dat hij tijdens het leren voor een tentamen zijn voortgang toetst door antwoorden te geven op vragen die hij zelf bedenkt. Daarnaast probeert hij veelvuldig andere voorbeelden te bedenken dan die in het studiemateriaal en door de docent worden gegeven. Hij heeft ook de gewoonte om de inhoud van gelezen studiestof in eigen

woorden weer te geven. *'Gewoon om te zien of ik de gelezen informatie goed heb begrepen en onthouden'*.

Ten behoeve van versterking van zijn regulatieve vaardigheden heeft Tom dit jaar deelgenomen aan de 'MeesterMasterClass'. Hij geeft zelf aan dat hij zijn regulatieve vermogens zichtbaar heeft uitgebouwd. Voor aanvang van het aanbod gaf Tom zichzelf een onvoldoende op zelfsturing (het rapportcijfer 4.5). Na het doorlopen van het aanbod beoordeelt hij zichzelf met het rapportcijfer 6.5. Tom geeft aan dat hij, sinds het doorlopen van het aanbod, een reëlere planning maakt; deadlines opneemt in zijn planning; meer rekening houdt met onvoorziene omstandigheden; tussentijds zijn voortgang bewaakt en beter communiceert over zijn voortgang. Ook stelt hij dat hij een beter overzicht heeft van wat hij elke week moet doen, rekening houdend met het eindresultaat (deadlines). *'Wat voor mij heel goed werkt is een afstreeplijstje. Als ik iets in mijn hoofd krijg schrijf ik het op en vink ik het af. Dat doe ik elke week. Zo vergeet ik geen dingen meer. Het is niet zo dat ik alles wat ik plan ook altijd allemaal doe, maar als iets niet lukt dan verschuif ik t naar een week later'*. Tom ziet voor zichzelf onder meer nog aandachtspunten liggen op het vlak van 'aandacht richten op zijn werk' en 'zichzelf voldoende motiveren om de voorgenomen (deel)taken af te maken en tot een goed einde te brengen'.

Affectieve verwerking

Kijkend naar het afgelopen jaar merkt Tom dat hij zichzelf kan motiveren voor zijn studie omdat hij echt wel inziet dat studie en stage van belang zijn om een goede leerkracht te worden. Als hij kiest voor dit vak is naar zijn idee logisch dat hij in de studie investeert. Dit is het vak waarin hij zich thuis voelt. Hij weet zeker dat dit is wat hij wil. Voor hem betekent dit dat hij het belangrijk vindt om in deze vier jaren zoveel mogelijk mee te pikken.

De praktijk is dat hij vaak op het laatste moment vaak nog veel moet doen. Maar met die druk kan hij goed overweg. Dus dat komt dan meestal wel goed.

Hoewel zijn alledaags handelen ook aansluit bij 'introjectie' heeft Tom's motivatie duidelijke kenmerken van 'identificatie'.

Deel 3 Fit

Onderwijspraktijk

Docenten

Tom vindt het belangrijk dat een docent op de opleiding in staat is om belangrijke vakinhouden op een aantrekkelijke en begrijpelijke manier over te brengen. Hij spreekt over: *'enthousiast maken...uitgedaagd worden....achter de voddn aan zitten....direct aanspreken...actief bezig zijn....veel interactie'*. Op de tweede plaats geeft Tom aan dat hij het erg kan waarderen als een docent betrokken en nieuwsgierig is naar zijn ervaringen, zijn voortgang en zijn vragen. De dagelijkse praktijk op de opleiding sluit wat dit betreft aan bij beelden die Tom heeft van goed docentschap.

Begeleiders

Wat betreft begeleiding vindt Tom het belangrijk dat zijn begeleider op de hoogte is van de vorderingen die hij maakt. Een goede begeleider staat volgens hem op de achtergrond en komt in actie als de situatie daarom vraagt. Maar: een goede begeleider is bovenal persoonlijk betrokken bij zijn studie. *'Als die persoonlijke betrokkenheid er is ga je harder werken. Betrokkenheid geeft vertrouwen.'*

Individueel of samen

Tom geeft er de voorkeur aan om zich samen met anderen voor te bereiden op een tentamen. Bespreking van de studiestof helpt Tom om het beter te onthouden. Interactie maakt dat hij actiever aan het studeren is. Ook heeft Tom een voorkeur voor samen werken aan opdrachten. Als hij zelf aan de slag moet gaan met opdrachten heeft hij de neiging om deze uit te stellen. In de samenwerking ziet hij altijd een 'stok achter de deur'. Tom vindt de afbouw van samenwerking in de kwartaalopdrachten in het eerste studiejaar heel goed. In de eerste periodes moet je veel samenwerken bij de kwartaal opdrachten. Dat maakt dat je in beweging komt en opdrachten daadwerkelijk volbrengt. In de laatste periodes moet je juist meer alleen doen. Dat is ook belangrijk. Je moet immers ook leren om complexe opdrachten zelf op te pakken en uit te voeren.

Overig

De sfeer op de opleiding is voor Tom ondersteunend voor een succesvol verloop van zijn studie. De sfeer lijkt een beetje op de sfeer die hij ook kent van de middelbare school. De sfeer op de opleiding stimuleert Tom om er altijd te zijn. Hoewel hij zich natuurlijk realiseert dat hij op de opleiding rondloopt vanwege een diploma wat hij wil behalen merkt hij ook dat de contacten met anderen hem stimuleren om altijd aanwezig te zijn.

Ook de lessen 'algemene studie vaardigheden' zijn voor Tom zeer ondersteunend. *'Elke week word je er aan herinnerd wat je allemaal moet doen.'* Omdat de ondersteuning zo systematisch plaatsvindt en hij elke keer weer veel relevante informatie krijgt behoudt hij het overzicht. Dat overzicht geeft hem grip op zijn studie.

Wat Tom lastig vindt is om op zijn werkplekbegeleider af te stappen om dingen te regelen. Op de een of andere manier stelt hij niet gemakkelijk vragen. Dit is in de praktijk wel belangrijk, zeker als het gaat om activiteiten ten behoeve van de kwartaal-opdrachten. Het zou voor Tom heel handig zijn als er periodiek bijvoorbeeld een nieuwsbrief naar de stage zou gaan om betrokkenen kernachtig uit te leggen wat in een bepaalde periode centraal staat op de opleiding en wat dat betekent voor activiteiten in de stage.

[terug](#)

